

NOVA BANKA A.D., PODGORICA

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
31. DECEMBAR 2016. GODINE

SADRŽAJ

Strana

Izvještaj nezavisnog revizora	1-2
Bilans uspjeha za period od 13. aprila do 31. decembra 2016.godine	3
Bilans stanja na dan 31.decembar 2016.godine	4
Iskaz o promjenama na kapitalu za period od 13. aprila do 31. decembra 2016. Godine	5
Iskaz o tokovima gotovine za period of 13. aprila do 31.decembra 2016. godine	6
Napomene uz finansijske izvještaje za 31.decembar 2016.godine	7 – 40

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA AKCIONARIMA NOVE BANKE A.D., PODGORICA

Izveštaj na finansijske izvještaje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Nove banke A.D., Podgorica (u daljem tekstu: „Banka”), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine, bilans uspjeha, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o novčanim tokovima za period od 13. aprila do 31. decembra 2016. godine, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore i propisima Centralne Banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, na osnovu revizije koju smo izvršili. Reviziju smo izvršili u skladu sa Standardima Revizije primjenljivim u Crnoj Gori. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih normi i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija obuhvata sprovođenje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u finansijskim izvještajima. Izbor revizorskih procedura zavisi od procjene revizora pri čemu se uzima u obzir i ocjena rizika da li finansijski izvještaji sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare ili greške. Vršeci procjenu takvog rizika, revizor razmatra i interne kontrole bitne za pripremu i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja pravnog lica, u cilju kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura u skladu sa okolnostima, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke. Revizija takođe uključuje ocjenu opravdanosti primjene odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da obezbijede osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2016. godine i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za period od 13. aprila do 31. decembra 2016. godine, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore i propisima Centralne Banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Podgorica, 12. maj 2017. godine

Ernst & Young Montenegro d.o.o.
Podgorica, Crna Gora

Olivera Andrijašević
Partner

Danijela Jović
Ovlašćeni revizor

BILANS USPJEHA ZA PERIOD OD 13. APRILA DO 31. DECEMBRA 2016. GODINE

U hiljadama EUR	Napomena	2016.	2015.
Prihodi od kamata i slični prihodi	3.1, 5a)	28	-
Rashodi kamata i slični rashodi	3.1, 5b)	(1)	-
NETO PRIHODI OD KAMATA		27	-
Prihodi od naknada i provizija	3.1, 6a)	4	-
Rashodi od naknada i provizija	3.1, 6b)	(104)	-
NETO PRIHODI OD NAKNADA		(100)	-
Neto dobici od kursnih razlika		-	-
Troškovi zaposlenih	7	(571)	-
Opšti i administrativni troškovi	8	(464)	-
Troškovi amortizacije	9	(102)	-
OPERATIVNI PROFIT		(1.210)	-
Porez na dobit	3.4, 10a)	(17)	-
NETO (GUBITAK) / PROFIT		(1.227)	-

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 15. februar 2017. godine

Odobreno od strane i potpisano u ime Nove banke A.D., Podgorica:

Kamran Mammadov
Glavni izvršni direktor

Enesa Bekteši
Direktor sektora računovodstva i finansijskog
kontrolinga

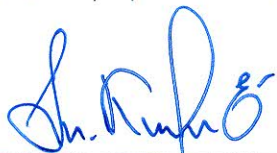
BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2016. GODINE

U hiljadama EUR	Napomena	31. decembra 2016.	31. decembra 2015.
SREDSTVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	3.5, 11	5.488	-
Kredit i potraživanja od banaka	3.5, 12	462	-
Kredit i potraživanja od klijenata	3.6, 13	2.254	-
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelosti	3.6, 14	2.411	-
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.8, 3.9, 15	560	-
Nematerijalna sredstva	3.8, 3.9, 16	449	-
Ostala poslovna potraživanja	17	62	-
UKUPNA SREDSTVA		11.686	-
OBAVEZE			
Depoziti klijenata	18	668	-
Rezerve	19	24	-
Odložene poreske obaveze	10b)	17	-
Ostale obaveze	20	224	-
UKUPNE OBAVEZE		933	-
KAPITAL			
Akcijski kapital	21	11.980	-
(Gubitak)/dobitak tekuće godine		(1.227)	-
UKUPAN KAPITAL		10.753	-
UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE		11.686	-
VANBILANSNA EVIDENCIJA	23	2.204	-

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 15. februar 2017. godine

Odobreno od strane i potpisano u ime Nove banke A.D., Podgorica:

Kamran Mammadov
Glavni izvršni direktor

Enesa Bekteš
Direktor sektora računovodstva i finansijskog
kontrolinga

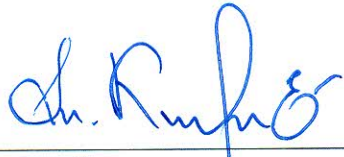
ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU ZA PERIOD OD 13. APRILA DO 31. DECEMBRA 2016. GODINE

U hiljadama EUR	Akcijski kapital	Akumulirani gubitak	UKUPNO
Stanje na dan 13. aprila 2016. godine	-	-	-
Uplata akcijskog kapitala	11.980	-	11.980
Gubitak tekuće godine	-	(1.227)	(1.227)
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	11.980	(1.227)	10.753

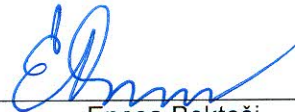
Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 15. februar 2017. godine

Odobreno od strane i potpisano u ime Nove banke A.D., Podgorica:

Kamran Mammadov
Glavni izvršni direktor

Enesa Bekteši
Direktor sektora računovodstva i finansijskog kontrolinga

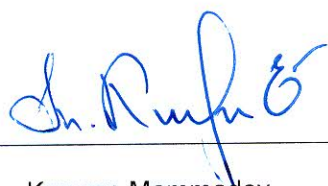
ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE U PERIODU ZA PERIOD OD 13. APRILA DO 31. DECEMBRA 2016. GODINE

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi po osnovu kamata i slični prihodi	9	-
Prilivi po osnovu naknada i provizija	4	-
Odlivi po osnovu naknada i provizija	(104)	-
Odlivi po osnovu plaćanja zaposlenim i dobavljačima	(945)	-
Povećanje kredita i ostale aktive	(2.256)	-
Prilivi po osnovu depozita i ostalih obaveza	668	-
Neto odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(2.624)	-
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
Kupovina nekretnina i opreme	(546)	-
Kupovina nematerijalnih ulaganja	(462)	-
Kupovina državnih zapisa	(2.398)	-
Neto odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(3.406)	-
Tokovi gotovine iz finansiranja		
Emisija običnih akcija	11.980	-
Neto prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	11.980	-
Neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	5.950	-
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda	-	-
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda (napomena 11 i 12)	5.950	-

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 15. februar 2017. godine

Odobreno od strane i potpisano u ime Nove banke A.D., Podgorica:

Kamran Mammadov
Glavni izvršni director

Enesa Bekteši
Direktor sektora računovodstva i finansijskog
kontrolinga

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

Nova banka A.D., Podgorica (u daljem tekstu: „Banka”) osnovana je 2016. godine izdavanjem odobrenja za rad od strane Centralne Banke Crne Gore. Na osnovu člana 44, stav 2, tačka 7 Zakona o Centralnoj banci (Sl. list CG br. 40/10, 46/10 i 6/13) i člana 23, stav 2 Zakona o bankama (Sl. list CG br. 17/08, 44/10 i 40/11) Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici održanoj 26. februara 2016. godine donio je rješenje kojim izdaje dozvolu za rad Banci.

Banka je upisana u Centralni Registar Privrednih Subjekata pod brojem 4-0009471 dana 13. aprila 2016. godine kao Azmont Banka AD Podgorica. Pod registracionim brojem 4-0009471/003 dana 9. septembra 2016. godine Banka je upisana u Centralni Registar Privrednih Subjekata kao Nova Banka A.D., Podgorica.

Banka je osnovana od strane kompanije Azmont Investments d.o.o., Herceg Novi, koja posluje u Crnoj Gori od 2012. godine, sa ciljem izgradnje luksuznog turističkog kompleksa „Portonovi” u Kumboru, opština Herceg Novi.

Aktivnost Banke uključuje kreditne, depozitne i garancijske poslove, kao i poslove platnog prometa sa inostranstvom, depo poslove, usluge čuvanja u sefovima, izdavanje, obradu i evidentiranje platnih instrumenata.

Sjedište Banke je u Podgorici, ulica Marka Miljanova, br. 46.

Na dan 31. decembra 2016. godine Banku čini Centrala sa sjedištem u Podgorici i jednom filijalom na istoj adresi.

Na dan 31. decembra 2016. godine Banka ima 25 zaposlenih radnika.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA**2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja**

Banka ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Sl. list CG”, br. 52/2016) koji podrazumijeva primjenu Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i odlukama Centralne banke Crne Gore koje regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Finansijski izvještaji Banke su pripremljeni su u skladu sa Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka ("Sl. list CG", br. 15/2012 i 18/2013).

Prilikom sastavljanja ovih finansijskih izvještaja Banka je primijenila politike koje su u skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, ali koji se u formatu prezentacije finansijskih izvještaja, razlikuju od zahtjeva MSFI i MRS primjenljivih na dan 31. decembra 2016. godine.

Zbog potencijalnih efekata koje gore navedena pitanja mogu imati na realnost i objektivnost finansijskih izvještaja Banke, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu tretirati kao finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim, bankarskim i poreskim propisima Crne Gore.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i funkcionalna i izvještajna valuta Banke je euro (EUR).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)**2.2. Korišćenje procjenjivanja**

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Ipak, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena. Najznačajnije procjene i pretpostavke su izvršene na sljedećim bilansnim pozicijama:

- Rezervisanja po kreditima i potraživanjima
- Rezervisanja za kredite i potraživanja od banaka
- Rezervisanja za vanbilansne stavke
- Korisni vijek trajanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina i opreme

Ostvareni rezultati mogu odstupati od ovih procjena.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata i naknada

Prihodi i rashodi po osnovu kamata

Prihodi i rashodi po osnovu kamata se priznaju u bilansu uspjeha za sve instrumente koji nose kamatu, amortizacijom ukupnog prihoda uz primjenu metode efektivne kamatne stope.

Metod efektivne kamatne stope je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijske imovine ili finansijskih obaveza i alokacije prihoda po osnovu kamate ili rashoda po osnovu kamate na odgovarajuće vremenske periode. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjena buduća gotovinska plaćanja ili prilive tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta ili, tamo gdje je to izvodljivo, kraćeg perioda na sadašnju vrijednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Pri izračunavanju efektivne kamatne stope, Banka procjenjuje gotovinske tokove razmatrajući sve ugovorene uslove finansijskih instrumenata ali ne razmatra buduće gubitke po osnovu kreditnog rizika. Kalkulacije uključuju sve naknade i provizije plaćene ili primljene između ugovorenih strana koje su integralni dio efektivne kamatne stope, troškova transakcije i svih drugih premija ili popusta.

Prihodi i rashodi po osnovu naknada

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali po osnovu pružanja, odnosno korišćenja bankarskih usluga priznaju se u bilansu uspjeha u momentu nastanka, tj. u momentu kada je usluga pružena, odnosno primljena.

Prihodi i rashodi od naknada koji su sastavni dio efektivne kamatne stope na finansijsku imovinu ili obaveze se razgraničavaju i priznaju kao dio efektivne kamatne stope.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija obuhvataju takođe naknade po osnovu izdavanja garancija i akreditiva od strane Banke, domaćih i međunarodnih plaćanja i transakcija u stranim valutama, posredničkih i drugih usluga Banke.

3.2. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspjeha, kao dobiti ili gubici po osnovu kursnih razlika.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

3.3. Lizing

Zakupi gdje zakupodavac zadržava značajniji dio rizika i koristi od vlasništva klasifikuju se kao operativni zakupi. Plaćanja izvršena po osnovu operativnog zakupa iskazuju se na teret bilansa uspjeha na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa. Kada se operativni zakup okonča prije isteka perioda zakupa, sve isplate koje zahtijeva zakupodavac na ime kazne se priznaju kao trošak u periodu u kome se desio prestanak zakupa.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.4. Porezi i doprinosi****Porez na dobit***Tekući porez na dobit*

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list CG”, br. 80/2004, 40/2008, 86/2009, 14/2012, 61/2013 i br.55/2016).

Iznos oporezive dobiti se utvrđuje usklađivanjem rezultata objelodanjenog u bilansu uspjeha za iznose prihoda i rashoda, na način definisan poreskim propisima. Rashod poreza na dobit se obračunava primjenom proporcionalne stope od 9% na iznos oporezive dobiti.

Kapitalni gubici mogu se prebijati sa kapitalnim dobitima ostvarenim u istoj godini. Ako se i poslije izvršenog prebijanja sa kapitalnim dobitima ostvarenim u istoj godini pojavi kapitalni gubitak, poreski obveznik može prenijeti kapitalni gubitak na račun budućih kapitalnih dobitaka u narednih pet godina.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjeње poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum bilansa stanja se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Odloženi porezi koji se odnose na ponovno odmjeravanje fer vrijednosti ulaganja raspoloživih za prodaju obračunavaju se direktno na teret ili u korist kapitala i istovremeno evidentiraju u bilansu uspjeha sa razgraničenim dobitima ili gubicima.

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu i druge poreze, naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim republičkim i lokalnim poreskim propisima.

3.5. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumijevaju novčana sredstva na računima blagajne (EUR i devizne), sredstva kod Centralne banke Crne Gore i drugih banaka.

Gotovinski ekvivalenti su kratkoročna, visoko likvidna ulaganja koja se brzo pretvaraju u poznate iznose gotovine i nisu pod značajnim uticajem rizika promjena vrijednosti. Gotovinski ekvivalenti predstavljaju oročene depozite kod poslovnih banaka na period do tri mjeseca.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.6. Finansijska sredstva****3.6.1. Klasifikacija**

Banka klasifikuje svoja finansijska sredstva u sljedeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u bilansu uspjeha; krediti i potraživanja; finansijska sredstva koja se drže do roka dospelja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

- (a) Finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u bilansu uspjeha

Ova kategorija ima dvije podkategorije: finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja i finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha.

Finansijsko sredstvo se klasifikuje kao sredstvo koje se drži radi trgovanja ukoliko je pribavljeno prvenstveno radi prodaje u kratkom roku ili ukoliko postoji dokaz o postojanju obrasca po kojem ono ostvaruje profit u kratkom roku ili pak po odluci rukovodstva.

Derivati se uvijek klasifikuju kao sredstva koja se drže radi trgovanja, osim ako su određeni kao instrument zaštite od rizika.

- (b) Krediti i potraživanja

Kredit i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Oni nastaju kada Banka odobrava novac ili usluge direktno komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima. Kredit i potraživanja obuhvataju kredite i potraživanja odobrene bankama i klijentima.

- (c) Finansijska sredstva koja se drže do roka dospelja

Finansijska sredstva koja se drže do roka dospelja su finansijski instrumenti sa fiksnim ili utvrdivim rokom plaćanja za koje Banka kod nabavljanja nedvosmisleno iskazuje namjeru i sposobnost da će ih posjedovati do njihovog dospelja.

- (d) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su ona nederivatna finansijska sredstva koja nisu klasifikovana ni u jednu od preostale tri kategorije finansijskih sredstava, odnosno nisu finansijska sredstva koja se drže do roka dospelja, finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u bilansu uspjeha, ili zajmovi. Ulaganja raspoloživa za prodaju su sredstva za koja postoji namjera da se drže neodređeno vrijeme, a koja se mogu prodati u slučaju potrebe za obezbjeđenjem likvidnosti, odnosno u slučaju promjene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili cijene kapitala. Pomenuti finansijski instrumenti obuhvataju ulaganja u kapital i dužničke hartije od vrijednosti.

3.6.2. Priznavanje i odmjeravanje

Finansijska sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove, osim u slučaju finansijskih sredstava koja se iskazuju po fer vrijednosti, a čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha.

Finansijska sredstva koja se vode po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspjeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.6. Finansijska sredstva (nastavak)****3.6.2. Priznavanje i mjerenje (nastavak)**

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha se nakon inicijalnog priznavanja, iskazuju po fer vrijednosti.

Dobici ili gubici proistekli iz promjena u fer vrijednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju iskazuju se u okviru kapitala na računu Rezerve kapitala, sve dok finansijsko sredstvo ne bude isknjiženo odnosno obezvrjeđeno, kada se kumulativni dobiti ili gubici prethodno iskazani u kapitalu priznaju u bilansu uspjeha.

Kredit i plasmani se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove. Oni se naknadno iskazuju po amortizovanoj vrijednosti, dobijenoj primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjenoj za obezvrjeđenje. Amortizovana vrijednost je izračunata uzimanjem u obzir svih troškova izdavanja i svih diskonta ili premija prilikom poravnanja. Gubici koji proizilaze iz obezvrjeđenja priznaju se u bilansu uspjeha.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju naknadno se vrjednuje po fer vrijednosti. Nerealizovani dobiti i gubici priznaju se direktno na kapitalu, kao revalorizacione rezerve. Ukoliko je investicija ustupljena, kumulativni dobitak ili gubitak prethodno priznat na kapitalu, priznaje se u bilansu uspjeha. Kamata koja je zarađena u periodu držanja finansijskog sredstva raspoloživog za prodaju prikazana je kao kamatni prihod korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Dividende koje su zarađene u periodu držanja finansijskog sredstva raspoloživog za prodaju, priznate su u bilansu uspjeha onda kada je pravo na plaćanje uspostavljeno. Gubici koji proizilaze iz obezvrjeđenja takve investicije priznaju se u bilansu uspjeha i prestaju da se priznaju u revalorizacionim rezervama.

Finansijska sredstva koja se drže do dospelja su nederivatna finansijska sredstva kotirana na aktivnom tržištu sa fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim rokovima dospelja, koje Banka namjerava i ima mogućnosti da drži do dospelja. Nakon inicijalnog vrjednovanja, finansijska sredstva koja se drže do dospelja vrjednuju se naknadno po amortizovanom trošku korišćenjem metode efektivne kamatne stope, umanjeno za obezvrjeđenje. Amortizovani trošak izračunava se uzimanjem u obzir sve diskonte i premije pri akviziciji i naknade koje su sastavni dio efektivne kamatne stope. Gubici koji proizilaze iz obezvrjeđenja takvih investicija priznaju se u bilansu uspjeha.

3.6.3. Prestanak priznavanja

Priznavanje finansijskog sredstva prestaje po isteku prava na novčani priliv od finansijskog sredstva, odnosno kada Banka prenese sve rizike i koristi od vlasništva nad sredstvima.

Priznavanje finansijske obaveze prestaje kada je obaveza ispunjena tj. kada je dug isplaćen, storniran ili istekao. Priznavanje knjigovodstvene vrijednosti finansijske obaveze isknjižene na osnovu svopa duga u kapital prestaje emitovanjem akcijskog kapitala u vrijednosti ekvivalentnoj tržišnoj vrijednosti akcija Banke na crnogorskoj berzi.

Ako su ispunjeni uslovi za isključivanje potraživanja iz bilansa banke, banka je dužna da to potraživanje otpiše i da ga, u visini dugovanog iznosa, vodi u internoj evidenciji do okončanja postupka naplate.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.7. Rezervisanja i obezvrjeđenje vrijednosti nenaplativih potraživanja*****Obračun obezvrjeđenja finansijskih sredstava i rezervisanja za vanbilansne stavke***

U skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list RCG“, br. 22/12, 55/12 i 57/13) utvrđeni su: elementi upravljanja kreditnim rizikom, minimalni kriterijumi i način klasifikacije stavki aktive i vanbilansa po osnovu kojih je Banka izložena kreditnom riziku i način utvrđivanja rezervacija za pokriće potencijalnih gubitaka koji proizilaze iz izloženosti Banke kreditnom riziku. Aktivu Banke izloženu kreditnom riziku, u smislu ove Odluke čine krediti, pozajmice, kamate, naknade, depoziti kod banaka i avansi i sve druge stavke bilansne aktive kod kojih je Banka izložena riziku neispunjenja obaveze dužnika, kao i vanbilansne izloženosti: izdate garancije, ostala jemstva, otvoreni akreditivi i odobreni još neiskorišćeni krediti, kao i druge vanbilansne stavke koje predstavljaju potencijalne obaveze Banke.

U skladu sa navedenom Odlukom, Banka je dužna da za bilansne i vanbilansne stavke po osnovu kojih je izložena kreditnom riziku, najmanje jednom kvartalno, vrši procjenu obezvrjeđenja (za stavke bilansne aktive), odnosno procjenu vjerovatnog gubitka (za vanbilansne stavke), kao i da te stavke klasifikuje u odgovarajuću klasifikacionu grupu, u skladu sa pomenutom Odlukom. Takođe, Banka je dužna da utvrdi internu metodologiju za procjenu obezvrjeđenja bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama u skladu sa MRS 39.

Za svrhe procjene obezvrjeđenja za stavke bilansne aktive, odnosno procjenu vjerovatnog gubitka za vanbilansne stavke, Banka je propisala Politiku rezervacija za kreditni rizik.

Politikom se utvrđuju kriterijumi za identifikaciju potraživanja za koje se procjena iznosa obezvrjeđenja stavki bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki vrši na pojedinačnoj osnovi; kriterijumi razvrstavanja potraživanja u grupe potraživanja sa sličnim karakteristikama za potrebe procjene na grupnoj osnovi; metode i tehnike koje Banka koristi za procjenu na pojedinačnoj i grupnoj osnovi.

Banka na mjesečnoj osnovi procjenjuje kvalitet aktive, utvrđuje da li postoji objektivan dokaz o obezvrjeđenju stavki bilansne aktive, odnosno vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki i obračunava iznos tog obezvrjeđenja, odnosno vjerovatnog gubitka.

Informacije koje mogu ukazati na gubitke po osnovu potraživanja i plasmana uključuju: neredovnost i kašnjenje u izmirivanju obaveza, tržišne i ekonomske uslove na lokalnom nivou koji uslovljavaju kašnjenja u izmirivanju obaveza i sl.

Banka vrši procjenu obezvrjeđenja stavki bilanse aktive i vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na pojedinačnoj osnovi za:

- pojedinačno značajna potraživanja, čija je ukupna bruto izloženost veća od EUR 50.000.
- potraživanja po kojima je dužnik banka ili neka druga finansijska institucija, centralne vlade i centralne banke.

Pri obračunavanju iznosa obezvrjeđenja stavki bilanse aktive, odnosno vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki, Banka uzima u obzir novčane tokove iz primarnih izvora, kao i novčane tokove po osnovu realizacije kolaterala. Metodologija i pretpostavke od kojih se polazi pri definisanju iznosa i perioda priliva gotovine po osnovu plasmana su predmet redovne provjere u cilju svođenja na minimum razlike između procijenjenih gubitaka i stvarnih gubitaka.

Iznosi očekivanih priliva po kreditu procjenjuju se na osnovu dokaza o planiranim novčanim tokovima dužnika (primarni izvori). Banka procjenjuje obezvrjeđenje za svaki pojedinačno značajan plasman i tom prilikom se uzimaju u obzir finansijska pozicija korisnika kredita, održivost biznis plana, njegova sposobnost da poboljša svoje performanse u slučaju finansijskih teškoća, projektovani prihodi. Iznosi očekivanih novčanih tokova od realizacije kolaterala zasnovani su na ažurnoj procjeni vrijednosti kolaterala, ne uzimajući u obzir da li će kredit biti naplaćen iz sredstava obezvrjeđenja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.7. Rezervisanja i obezvrjeđenje vrijednosti nenaplativih potraživanja (nastavak)*****Obračun obezvrjeđenja finansijskih sredstava i rezervisanja za vanbilansne stavke (nastavak)***

Procjenu na grupnoj osnovi Banka vrši za potraživanja:

- za koja pri procjeni na pojedinačnoj osnovi utvrdi da ne postoji objektivni dokaz obezvrjeđenja, odnosno vjerovatni gubitak, odnosno ako procjenom na pojedinačnoj osnovi nije utvrđen iznos obezvrjeđivanja bilansne aktive, odnosno iznos vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki;
- koja ne predstavljaju pojedinačno značajna potraživanja.

Banka, na osnovu definisanih kriterijuma grupiše kredite i potraživanja u bonitetne grupe prema sličnim karakteristikama u pogledu kreditnog rizika, na bazi čega vrši procjenu obezvrjeđenja na grupnoj osnovi.

Procjena vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki je postupak koji obuhvata procjenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva za svaku preuzetu vanbilansnu obavezu i obračun iznosa vjerovatnog gubitka za svaku vanbilansnu stavku.

Banka obračunati iznos obezvrjeđenja stavki bilansne aktive knjigovodstveno evidentira na teret rashoda, a u korist obezvrjeđenja tih stavki aktive. Obračunati iznos vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki Banka knjigovodstveno evidentira na teret rashoda, a u korist rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

MSFI 9: Finansijski instrumenti (IASB datum stupanja na snagu: 1. januar 2018. godine)

MSFI 9 je izdat u julu 2015. godine i primjenjuju se za godine počev od 1. januara 2018. godine, pa na dalje. MSFI se osvrće na tri glavna dijela računovodstva finansijskih instrumenata: klasifikacija i mjerenje, umanjenje vrijednosti i računovodstvo zaštite.

Tokom 2016. godine, Banka je angažovana na razvoju glavnih poslovnih koncepata, politika, procedura, procesa i sistema, kako bi se pripremila za prelaz na MSFI 9 na dan 1. januara 2018. godine. Kao rezultat navedenog, Banka mjeri potencijalne finansijske efekte, kako bi pravovremeno mogla preći iz faze razvoja na fazu implementacije.

Na osnovu navedenog, Banka ne očekuje da će ovaj standard imati značajan uticaj na Bilans stanja i metode mjerenja finansijskih instrumenata. Na području klasifikacije i mjerenja, Banka nije utvrdila značajan rizik da bi dio svog kreditnog portfolija morala da mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, s obzirom na ugovorne karakteristike novčanog toka (SPPI test). Uticaj na umanjenje vrijednosti će se analizirati. Takođe, Banka očekuje da će se struktura finansijskih izvještaja (glavne komponente i napomene) morati prilagoditi, posebno u svjetlu novih zahtjeva za izvještavanjem i objelodanjivanjem u skladu sa MSFI 7, na koje utiče implementacija MSFI 9. Prilagođavanja će se vršiti u skladu sa zahtjevima Centralne Banke Crne Gore.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.7. Rezervisanja i obezvrjeđenje vrijednosti nenaplativih potraživanja (nastavak)*****Obračun rezervacija za potencijalne gubitke***

U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG“, br. 22/12, 55/12 i 57/13), krediti i druga aktiva izložena riziku klasifikuju se u sljedeće kategorije:

- kategorija A (dobra aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje se procjenjuje da će u skladu sa ugovorom biti u cjelosti naplaćene
- kategorija B (aktiva sa posebnom napomenom) – sa podgrupama B1 i B2, u koje se klasifikuju stavke za koje postoji niska vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, ali koje zahtijevaju posebnu pažnju, jer bi potencijalni rizik ukoliko ne bi bio adekvatno praćen, mogao da dovede do slabijih perspektiva u pogledu naplate
- kategorija C (substandardna aktiva) – sa podgrupama C1 i C2 za koje postoji visoka vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, zbog jasno utvrđenih slabosti koje ugrožavaju naplatu
- kategorija D (sumnjiva aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje je naplata u cjelosti, imajući u vidu kreditnu sposobnost zajmoprimca, vrijednost i mogućnost realizacije sredstava obezbjeđenja, malo vjerovatna
- kategorija E (gubitak) – u koju se klasifikuju stavke koje će biti u potpunosti nenaplative, ili će biti naplative u neznatnom iznosu.

Na osnovu klasifikacije stavki bilansne aktive i vanbilansne stavke, na mjesečnom nivou, Banka obračunava rezervacije za potencijalne gubitke, primjenom procenata iz sljedeće tabele:

Kategorija Rizika	% Rezervisanja	Dani kašnjenja
A	-	<30
B1	2	31-60
B2	7	61-90
C1	20	91-150
C2	40	151-270
D	70	271-365
E	100	>365

Banka je dužna da utvrđuje razliku između iznosa rezervacija za potencijalne gubitke, obračunatog u skladu sa gore navedenom tabelom i zbira iznosa obezvrjeđenja za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke, izračunatog u skladu sa odredbama Odluke kojima se propisuje način vrednovanja stavki finansijskih sredstava primjenom MRS 39.

Pozitivna razlika između obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa obezvrjeđenja za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke, predstavlja potrebne rezerve za procijenjene gubitke.

Banka je dužna da pri usvajanju godišnjeg računa, iz ostvarene dobiti u tekućoj godini ili neraspoređene dobiti iz prethodnih godina, prenese na račun rezervi za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu iznos koji odgovara potrebnoj rezervi za procijenjene gubitke.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.8. Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja***Nekretnine, postrojenja i oprema*

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i obezvrjeđenje. Nabavna vrijednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu.

Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove po osnovu nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost sredstava, s ciljem da se u potpunosti otpiše u toku njihovog korisnog vijeka trajanja. Obračun amortizacije počinje kada se sredstva stave u upotrebu.

	Stopa u %
Nekretnine	3,3
Kompjuterska oprema	20,0
Namještaj i druga oprema	15,0
Klimatizacioni sistem	10,0
Vozila	15,0

Period amortizacije počinje od prvog u mjesecu nakon mjeseca u kome su sredstva raspoloživa za upotrebu. Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru 'Ostalih prihoda/(rashoda)'.

Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se iskazuju po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i obezvrjeđenje. Amortizacija se priznaje u bilansu uspjeha proporcionalnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka.

	Stopa u %
Nematerijalna ulaganja	20,0-30,0

3.9. Obezvrjeđenje materijalne i nematerijalne imovine

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrijednosti po kojima je prikazana nematerijalna i materijalna imovina Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvrjeđeno, nadoknativ iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrijednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrijednosti.

Gubitak po osnovu obezvrjeđenja vrijednosti imovine priznaje se kao rashod tekućeg perioda i iskazuje se u okviru ostalih poslovnih rashoda. Ako naknadno dođe do situacije da gubitak zbog obezvrjeđenja priznat u ranijim godinama ne postoji ili se smanjio, vrijednost sredstva se povećava do revidirane procjene o njegovoj naknativnoj vrijednosti, ali tako da povećana vrijednost po kojoj se sredstvo vodi ne bude veća od vrijednosti po kojoj bi se sredstvo vodilo da nije bio u prethodnim godinama priznat utvrđeni gubitak zbog obezvrjeđivanja sredstava.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.10. Rezervisanja**

Rezervisanja se priznaju kada Banka ima važeću zakonsku ili izvedenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja, kada je u većoj mjeri vjerovatno da će za podmirenje obaveze biti potreban odliv sredstava i kada se iznos obaveza može pouzdano procijeniti.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti izdataka potrebnih za izmirenje obaveza.

Rezervisanja se revidiraju na datum svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ukoliko više nije vjerovatno da će odliv sredstava koji generišu ekonomske koristi biti potreban za izmirenje date obaveze, rezervisanje se ukida u korist bilansa uspjeha.

3.11. Naknade zaposlenima**Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih**

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Banka je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se evidentiraju na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Obaveze po osnovu otpremnina ili drugih dugoročnih naknada zaposlenima

U skladu sa Opštim kolektivnim ugovorom ("Sl. List CG" br. 14/14), Banka je u obavezi da prilikom odlaska u penziju zaposlenom isplati otpremninu u visini 3 minimalne neto zarade.

Pravo na navedenu naknadu je obično uslovljeno preostaloj dobi zaposlenog u radu do penzionisanja i/ili završetku minimalnog perioda rada. Očekivani troškovi tih naknada su nastali u periodu od zapošljavanja.

Banka vrši rezervisanje na bazi procijenjene sadašnje vrijednosti sredstava izdvojenih za otpremnine za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova.

Sadašnja vrijednost budućih obaveza po Opštem kolektivnom ugovoru Crne Gore, kao što su otpremnine za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova, po procjeni rukovodstva Društva nema materijalno značajnog efekta na finansijske iskaza posmatrane u cjelini i zbog toga u ovim finansijskim iskazima nisu izvršena rezervisanja po osnovu navedenih beneficija zaposlenih.

3.12. Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrijednosti umanjenoj za nastale troškove transakcije. Finansijske obaveze se naknadno iskazuju po amortizovanoj vrednosti primenom metode efektivne kamatnes stope. Razlika između ostvarenog priliva (umanjenog za troškove transakcije) i vrijednosti otplata, priznaje se u bilansu uspjeha u periodu korišćenja kredita primenom metode efektivne kamatne stope.

3.13. Finansijske garancije

U redovnom poslovanju, Banka daje finansijske garancije, koje se sastoje od garancija, činidbenih garancija i mjenica. Finansijske garancije početno se priznaju u finansijskim izvještajima po fer vrijednosti, sa primljenom naknadom. Naknadno vrjednovanje obaveze banke, po svakoj garanciji vrši se po većoj od amortizovane naknade i najbolje procjene troška potrebnog za izmirenje obaveze koja može nastati kao rezultat date garancije.

Svako povećanje obaveze po osnovu finansijskih garancija se prenosi u bilans uspjeha. Primljena naknada je priznata u bilansu uspjeha po pravolinijskoj metodi, tokom čitavog vijeka trajanja garancije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.14. Pravična (fer) vrijednost**

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Određivanje fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza za koje ne postoji uočljiva tržišna cijena zahtjeva korišćenje različitih tehnika vrjednovanja. Za finansijske instrumente kojima se ne trguje često i koji imaju nisku cjenovnu transparentnost, fer vrijednost je manje objektivna i zahtijeva određene stepene varijacije u procjenjivanju koji zavise od likvidnosti, koncentracije, neizvjesnosti tržišnih faktora, cjenovnih pretpostavki i ostalih rizika koji utiču na određeni instrument.

Po procjeni rukovodstva Banke, knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza objelodanjenih u finansijskim izvještajima aproksimira fer vrijednost na dan bilansa, uslijed toga što su u najvećem dijelu finansijska sredstva i finansijske obaveze nastale u 2016. godini nakon počeka rada Banke.

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI**4.1. Upravljanje rizicima**

Banka je u svome poslovanju izložena različitim rizicima od kojih su najznačajniji:

- kreditni rizik;
- tržišni rizik;
- rizik likvidnosti;
- operativni rizik.

Procedure za upravljanje rizicima su dizajnirane da identifikuju i analiziraju rizike, da definišu odgovarajuće limite i kontrole za upravljanje rizicima, kao i da prate izloženost Banke pojedinim rizicima. Procedure za upravljanje rizicima su predmet redovne kontrole u cilju adekvatnog odgovora na nastale promjene na tržištu, proizvodima i uslugama.

Sektor upravljanja rizicima je odgovoran za praćenje izloženosti Banke pojedinim rizicima. Pored toga, praćenje izloženosti Banke pojedinim rizicima je u nadležnosti Komiteta za upravljanje aktivom i pasivom.

4.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke uslijed neizvršenja obaveza dužnika prema Banci. Primarna izloženost Banke kreditnom riziku nastaje putem kredita i plasmana. Banka odobrava kredite u saglasnosti sa poslovnom politikom, usaglašavajući rokove dospjeća odobrenih kredita i politiku kamatnih stopa sa namjenom kredita i kreditnom sposobnošću dužnika.

Banka vrši rezervisanja za gubitke po osnovu obezvrjeđenja, a koji se odnose na gubitke nastale na dan bilansa stanja. Značajne promjene u privredi, odnosno stanju pojedinih privrednih grana koje čine osnov kreditnog portfolija Banke, mogle bi dovesti do gubitaka koji se razlikuju od gubitaka po osnovu kojih je izvršeno rezervisanje na dan izvještaja o finansijskom položaju. Stoga rukovodstvo Banke oprezno upravlja izloženošću kreditnom riziku.

Izloženost kreditnom riziku ispoljava se kao rizik finansijskog gubitka koji nastaje kao posljedica nemogućnosti dužnika da ispunji sve ugovorene obaveze prema Banci. Banka upravlja preuzetim kreditnim rizikom tako što određuje limite u odnosu na velike kredite, pojedinačne korisnike kredita i povezana lica. Pomenuti rizici se kontinuirano prate i predmet su stalne kontrole.

U skladu sa limitima propisanim od strane Centralne banke Crne Gore, granska koncentracija kredita je predmet kontinuiranog praćenja.

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**4.2. Kreditni rizik (nastavak)****4.2.1. Upravljanje kreditnim rizikom**

Upravljanje izloženošću kreditnom riziku vrši se redovnom analizom sposobnosti korisnika kredita i potencijalnih korisnika kredita da otplaćuju obaveze po osnovu kamate i glavnice.

Preuzete i potencijalne obaveze po osnovu kredita

Primarna svrha ovih instrumenta je da se obezbijedi da sredstva budu dostupna klijentu u skladu sa zahtjevima. Garancije i aktivirani akreditivi predstavljaju neopozive garancije Banke da će izvršiti plaćanje u slučaju da klijent ne može da ispuni svoje obaveze prema trećim stranama, i stoga nose isti kreditni rizik kao i krediti. Dokumentarni i komercijalni akreditivi – koji predstavljaju pisanu izjavu o obavezi Banke preuzetoj u ime klijenta, a kojom se trećem licu daje ovlašćenje da kod Banke vuče mjenice do iznosa dogovorenog posebnim uslovima – su obezbijeđeni osnovnom isporukom robe na koju se odnose, te stoga, nose manji rizik nego direktna pozajmica.

4.2.2. Rezervisanja za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti u skladu sa MRS 39

Na dan bilansa stanja Banka procjenjuje da li postoji bilo kakav objektivni dokaz da je došlo do obezvrjeđenja finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava, u skladu sa zahtjevima MRS 39.

Ukoliko Banka procijeni da se desio događaj koji negativno utiče na očekivane novčane tokove, izloženost se reklasifikuje iz zdravih u loše kredite/izloženosti. Banka je dužna da najmanje tromjesečno procjenjuje kvalitet aktive, utvrđuje da li postoji objektivni dokaz o obezvređenju stavki bilansne aktive, odnosno vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki.

Smatra se da postoji objektivni dokaz o obezvređenju ako:

- finansijsko stanje dužnika koje ukazuje na znatne probleme u njegovom poslovanju,
- neispunjavanje ugovornih obaveza, učestalo kašnjenje u otplati kamata/glavnice i drugih ugovorenih odredbi,
- informacija o blokadi računa dužnika,
- ustupci koje Banka pruža dužniku usled ekonomskih i pravnih razloga (dokazi o odobrenom odlaganju naplate, restrukturiranju potraživanja i drugi odobreni ustupci usljed finansijskih teškoća u poslovanju dužnika),
- značajne poteškoće u poslovanju dužnika (dokazi o bankrotstvu, likvidaciji, stečaju, finansijskoj reorganizaciji dužnika, šteti koju je dužnik pretrpio usljed dejstva više sile, promjeni menadžmenta i dr.),
- unutrašnji i spoljni faktori koji mogu uticati na naplativost potraživanja (dokazi o nepovoljnim promjenama uslova poslovanja u nekim privrednim granama koji se odražavaju na platežnu sposobnost dužnika, kao i privredne grane, dokazi o makroekonomskim kretanjima: pad tražnje, pad cijena, deficit budžeta, poslovanje u uslovima krize ili recesije i sl.),
- lokalni ekonomski faktori koji uzrokuju probleme u naplati.

Ukoliko postoje objektivni dokazi za umanjenje vrijednosti izloženosti vrši se testiranje, i u slučaju potrebe, računovodstveno priznavanje ispravke vrijednosti bilansne aktive odnosno vjerovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama. Cilj je da se finansijska sredstva u bilansima banke prikažu po fer vrijednosti i da se prikaže očekivani gubitak zbog djelimičnog ili potpunog nedostatka naplate potraživanja.

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**4.2. Kreditni rizik (nastavak)****4.2.3. Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama**

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku bilansnih i vanbilansnih pozicija:

U hiljadama EUR

	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Bilansne stavke		
Kreditni i potraživanja od banaka	462	-
Kreditni i potraživanja od klijenata	2.254	-
	2.716	-
Vanbilansne stavke		
Činidbene garancije	1	-
Nepovučene kreditne linije	4	-
	5	-
Maksimalna izloženost kreditnom riziku	2.721	-

Upravljanje kreditnim rizikom ostvaruje sektor za upravljanje rizicima u skladu sa usvojeno Strategijom upravljanja rizicima, Politikom upravljanja kreditnim rizikom, Kreditnom politikom, Politikom rezervacija za kreditni rizik te drugim aktima kojima je regulisano upravljanje kreditnim rizikom. Kreditnim rizikom se upravlja kroz jasno propisane procedure identifikacije, mjerenja, kontrole i mitigacije te monitoring kreditnog rizika. Za mjerenje kreditnog rizika se koristi analiza bonitetnosti, klasifikacija u skladu sa regulatornim zahtjevima te ispravke vrijednosti u skladu sa međunarodnim računovodstvenim i standardima finansijskog izvještavanja. Sektor upravljanja rizicima daje mišljenje na kreditne prijedloge, verifikuje klasifikaciju izloženosti, obračunava ispravke vrijednosti, te daje mišljenja na kvalitet predloženog kolaterala.

Izloženost kreditnom riziku se djelimično kontroliše pribavljanjem instrumenata obezbjeđenja i garancija pravnih i fizičkih lica.

Tipovi instrumenata obezbjeđenja su:

- depoziti;
- hipoteke na nepokretnostima;
- pravo zaloge na industrijskim mašinama, hartijama od vrijednosti, zalihami i vozilima;
- mjenice;
- ovlašćenja;
- administrativne zabrane;
- žiranti i
- polise osiguranja.

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**4.2. Kreditni rizik (nastavak)****4.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana**

Kvalitet finansijskih sredstava izloženih kreditnom riziku prikazan je kako slijedi:

U hiljadama EUR

	Neobezvrije đeni nedospjeli	Neobezvri jeđeni dospjeli	Pojedinačno procijenjeni	Ukupno bruto	Ukupna ispravka vrijednosti	Ukupno neto
Stambeni krediti	904	-	-	904	-	904
Gotovinski krediti	366	-	-	366	-	366
Potrošački krediti	17	-	-	17	-	17
Minusi po tekućim računima	2	-	-	2	-	2
Kreditni datu srednjim i malim privatnim preduzećima	384	581	-	965	-	965
Kreditni i potraživanja od banaka	462	-	-	462	-	462
Vanbilansna aktiva	5	-	-	5	-	5
31. decembar 2016.	2.140	581	-	2.721	-	2.721
31. decembar 2015.	-	-	-	-	-	-

Neobezvrijeđena nedospjela finansijska sredstva uključuju plasmane kod kojih ne postoji kašnjenje u plaćanju, na dan 31. decembra 2016. godine.

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**4.2. Kreditni rizik (nastavak)****4.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)****d) Geografska koncentracija**

Geografska koncentracija izloženosti Banke kreditnom riziku je prikazana u sljedećoj tabeli:

U hiljadama EUR

	Crna Gora	Evropska Unija	Ukupno
Kredit i potraživanja od banaka	-	462	462
Kredit i potraživanja od klijenata	2.254	-	2.254
Vanbilansna aktiva	5	-	5
31. decembar 2016. godine	2.259	462	2.721
31. decembar 2015. godine	-	-	-

e) Industrijska koncentracija

Koncentracija po djelatnostima izloženosti Banke kreditnom riziku, prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama EUR	Finansije	Trgovina	Administracija	Fizička lica	Ukupno
Kredit i potraživanja od banaka	462	-	-	-	462
Kredit i potraživanja od klijenata	-	730	235	1.289	2.254
Vanbilansna aktiva	-	-	-	5	5
31. decembar 2016.	462	730	235	1.294	2.721
31. decembar 2015.	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2016. GODINE

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

4.2. Kreditni rizik (nastavak)

4.2.5. Vanbilansna evidencija

Ročnost vanbilansnih stavki po kojima je Banka izložena kreditnom riziku je sljedeća:

U hiljadama EUR

	Nepovučene kreditne linije	Garancije	Ukupno
Do 1 godine	4	1	5
31. decembar 2016. godine	4	1	5
31. decembar 2015. godine	-	-	-

4.3. Tržišni rizik

Banka je izložena tržišnim rizicima. Tržišni rizici se javljaju u slučaju otvorenih pozicija, a zbog promjene kamatnih stopa i promjene kursa valute.

4.3.1. Devizni rizik

Upravljanje deviznim rizikom je definisano Strategijom upravljanja rizicima i Politikom upravljanja rizikom kamatne stopa iz bankarske knjige i tržišnim rizicima. U ovim aktima je definisan način na koji banka identifikuje, mjeri, kontroliše i ublažava te nadzire devizni rizik. Mjerenje deviznog rizika se vrši primjenom GAP analize za devizni rizik, dok je kontrola uspostavljena kroz sistem limitiranja dugih, kratkih i neto pozicija pojedinačno po valutama i agregatno posmatrano. Na dnevnoj osnovi sektor likvidnosti izvještava sektor upravljanja rizicima o iznosu i karakteru valutnih pozicija. Sektor upravljanja rizicima na mjesečnoj osnovi izvještava Komitet za upravljanje aktivom i pasivom o svim bitnim aspektima upravljanja deviznim rizikom.

Finansijska pozicija i novčani tokovi Banke su izloženi efektima promjena kursa valuta. Izloženost deviznom riziku se redovno prati putem usklađivanja sa limitima propisanim od strane Centralne banke Crne Gore.

Izloženost riziku od promjena kursa valuta prikazana je u sljedećoj tabeli:

<i>U hiljadama EUR</i>	USD	CHF	Ostalo	Ukupno
Devizna sredstva	3	2	-	5
Neto otvorena pozicija:				
- 31. decembra 2016. godine	3	2	-	5
- 31. decembra 2015. godine	-	-	-	-
% osnovnog kapitala:				
- 31. decembra 2016. godine	0,03%	0,02%	-	
- 31. decembra 2015. godine	-	-	-	
Agregatna otvorena pozicija:				
- 31. decembra 2016. godine	5			
- 31. decembra 2015. godine	-			
% osnovnog kapitala:				
- 31. decembra 2016. godine	0,05%			
- 31. decembra 2015. godine	-			

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2016. GODINE

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.1. Devizni rizik (nastavak)

Upravljanje izloženosti deviznom riziku, pored analize potraživanja i obaveza Banke iskazanih u stranoj valuti, uključuje i analizu osjetljivosti na promjene deviznog kursa. U sljedećoj tabeli je prikazan scenario promjene deviznog kursa u rasponu od +10% do -10% u odnosu na EUR.

	Ukupno	Iznos u stranoj valuti	U hiljadama EUR Promjena kursa	
			10%	-10%
Sredstva				
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	5.488	4	-	-
Kredit i potraživanja od banaka	462	1	-	-
Ukupno sredstva	5.950	5	-	-
Obaveze				
Ukupno obaveze	-	-	-	-
Neto izloženost deviznom riziku:				
- 31. decembar 2016. godine			-	-
- 31. decembar 2015. godine			-	-

Na dan 31. decembra 2016. godine, pod pretpostavkom da su svi ostali parametri nepromijenjeni promjenom deviznog kursa EUR u odnosu na ostale valute za +10% odnosno -10%, dobit Banke bi se povećala, odnosno smanjila za iznos od EUR 499. Uzrok male izloženosti Banke promjeni deviznog kursa je činjenica da je najveći dio potraživanja i obaveza Banke izražen u EUR.

4.3.2. Rizik od promjene kamatnih stopa

Rizik od promjene kamatnih stopa predstavlja rizik da će budući novčani tokovi finansijskog instrumenta biti podložni oscilacijama usljed promjenljivih kamatnih stopa na tržištu. Kamatni rizik fer vrijednosti predstavlja rizik da će vrijednost finansijskog instrumenta biti podložna oscilacijama usljed promjenljivih kamatnih stopa na tržištu. Banka je izložena efektima promjene važećih kamatnih stopa na tržištu i to po osnovu rizika od promjene kamatnih stopa na novčane tokove. Kao posljedica takvih promjena može doći do povećanja kamatnih marži, međutim, one mogu umanjiti dobit ili dovesti do gubitka u slučaju neočekivanih kretanja. Kamatne stope se zasnivaju na tržišnim stopama tako da Banka redovno vrši ponovno određivanje cijena.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2016.GODINE

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.2. Rizik od promjene kamatnih stopa (nastavak)

Naredna tabela prikazuje kamatonosna i nekamatonosna sredstva i obaveze Banke na dan 31. decembra 2016. godine:

U hiljadama EUR	Kamato- nosno	Nekamato- nosno	Ukupno
SREDSTVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	15	5.935	5.950
Kredit i potraživanja od clijenata	2.254	-	2.254
Investicione hartije od vrijednosti	2.400	11	2.411
Ukupna sredstva	4.669	5.946	10.615
OBAVEZE			
Depoziti clijenata	668	-	668
Ukupno obaveze	668	-	668
Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa:			
- 31. decembar 2016. godine	4.001	5.946	9.947
- 31. decembar 2015. godine	-	-	-

Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2016. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama EUR	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 6 mjeseci	Od 6 do 12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
Kamatno osjetljiva aktiva						
Kamatonosne hartije od vrijednosti	400	-	-	-	2.000	2.400
Kredit i potraživanja od clijenata	171	289	217	102	1.475	2.254
Ukupno	571	289	217	102	3.475	4.654
% od ukupne kamatonosne Aktive	12,27%	6,21%	4,66%	2,19%	74,67%	100%
Kamatno osjetljiva pasiva						
Kamatonosni depoziti clijenata	375	67	48	167	11	668
Ukupno	375	67	48	167	11	668
% od ukupne kamatonosnih Obaveza	56,14%	10,03%	7,19%	25,00%	1,65%	100%
Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa:						
- 31. decembra 2016.	196	222	169	(65)	3.464	3.986
- 31. decembra 2015.	-	-	-	-	-	-
Kumulativni GAP:						
- 31. decembra 2016.	196	418	587	522	3.986	
- 31. decembra 2015.	-	-	-	-	-	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2016.GODINE

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

4.4. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće moći obezbijediti dovoljno novčanih sredstava za izmirenje obaveza u trenutku njihove dospelosti, ili rizik da će Banka za izmirivanje dospjelih obaveza morati obezbjeđivati novčana sredstva po razumnoj cijeni i blagovremeno.

Usklađenost i kontrolisana neusklađenost dospijeća i kamatnih stopa po osnovu sredstava i obaveza su od velikog značaja za rukovodstvo Banke. Nije uobičajeno da Banka ima kompletno usklađenu poziciju, budući da poslovne transakcije često imaju neodređen rok dospijeća i da su različitih vrsta. Neusklađena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali i povećava rizik od gubitka.

Dospjeća sredstava i obaveza i sposobnost Banke da po prihvatljivim troškovima obezbijedi izvore sredstava po dospijeću obaveza, važan su činilac u procjeni likvidnosti Banke i njene izloženosti promjenama kamatnih stopa i kurseva.

Potrebe za likvidnošću za pokrivanje garancija i preuzetih obaveza su jako niske na kraju 2016.godine (EUR 4 hiljade).

Na dan 31.decembra 2016. godine Banka je upravljala rizikom likvidnosti u skladu sa usvojenom Strategijom upravljanja rizicima. Za mjerenje rizika likvidnosti Banka koristi GAP analizu. Pored dnevnog praćenja rizik likvidnosti se prati na desetodnevnoj i mjesečnoj osnovi kroz sistem izvještavanja supervizora i Komiteta za upravljanje aktivom i pasivom.

Banka je izložena dnevnim zahtjevima za povlačenje sredstava od strane komitenata, koji utiču na raspoloživa novčana sredstva sa tekućih računa i depozita. Banka nema potrebu da održava nivo novčanih sredstva da bi izašla u susret svim potencijalnim zahtjevima, procjenjujući da se minimalni nivo reinvestiranja dospjelih sredstava može sa sigurnošću predvidjeti.

Ročna usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza po preostalom ugovorenom roku dospijeća sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine prikazana je u pregledu koji slijedi:

U hiljadama EUR

	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 6 mjeseci	Od 6 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi							
depozita kod centralnih banaka	5.488	-	-	-	-	-	5.488
Kredit i potraživanja od banaka	462	-	-	-	-	-	462
Kredit i potraživanja od klijenata	171	289	217	102	590	885	2.254
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća	400	-	-	11	2.000	-	2.411
Ukupno	6.521	289	217	113	2.590	885	10.615
Finansijske obaveze							
Depoziti klijenata i banaka	375	67	48	167	11	-	668
Ostale dospjele obaveze	145	78	-	-	17	-	240
Ukupno	520	145	48	167	28	-	908
Ročna neusklađenost							
- 31. decembra 2016. godine	6.001	144	169	(54)	2.562	885	9.707
- 31. decembra 2015. godine	-	-	-	-	-	-	-
Kumulativni GAP:							
- 31. decembra 2016. godine	6.001	6.145	6.314	6.260	8.822	9.707	
- 31. decembra 2015. godine	-	-	-	-	-	-	
% od ukupnog izvora sredstva							
- 31. decembra 2016. godine	661,7%	677,6%	696,3%	690,3%	972,8%	1.070,3%	
- 31. decembra 2015. godine	-	-	-	-	-	-	

Likvidnost Banke kao njena sposobnost da u roku izvršava dospjele obaveze, zavisi sa jedne strane od bilansne strukture, a sa druge strane od usklađenosti tokova priliva i odliva sredstava.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2016. GODINE

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

4.5. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

Na dan 31. decembra 2016. godine Banka nema finansijskih sredstava inicijalno klasifikovanih po fer vrijednosti.

U hiljadama EUR

	Knjigovodstvena vrijednost		Fer vrijednost	
	2016.	2015.	2016.	2015.
Finansijska sredstva				
Kredit i potraživanja od banaka	462	-	462	-
Kredit i potraživanja od klijenata	2.254	-	2.254	-
Finansijske obaveze				
Depoziti klijenata	668	-	668	-

Prilikom procjene fer vrijednosti finansijskih instrumenata za koje se može utvrditi ovakva vrijednost primijenjeni su sljedeći metodi i pretpostavke:

a) *Kredit i potraživanja od banaka*

Potraživanja od drugih banaka obuhvataju međubankarske plasmane i pozicije u procesu naplate.

Pravična vrijednost plasmana sa varijabilnom kamatnom stopom i prekonoćnih depozita je približno jednaka knjigovodstvenoj vrijednosti ovih finansijskih sredstava iskazanoj na dan izvještaja o finansijskoj poziciji.

b) *Kredit i potraživanja od klijenata*

U cilju utvrđivanja pravične vrijednosti kredita klijentima sa fiksnom kamatnom stopom iskazanih po amortizovanoj vrijednosti, izvršeno je poređenje kamatnih stopa po kojima su krediti odobravani klijentima sa raspoloživim informacijama o preovlađujućim tržišnim kamatnim stopama u bankarskom sektoru Crne Gore, odnosno prosječnim ponderisanim kamatnim stopama po djelatnostima.

Rukovodstvo Banke smatra da kamatne stope Banke ne odstupaju značajno od preovlađujućih tržišnih kamatnih stopa u bankarskom sektoru Crne Gore, te shodno tome pravična vrijednost kredita klijentima obračunata kao sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova diskontovanih primjenom važećih tržišnih stopa, odnosno prosječnih ponderisanih kamatnih stopa za bankarski sektor, ne odstupa značajno od iskazanih knjigovodstvenih vrijednosti kredita na dan izvještaja o finansijskom položaju.

d) *Depoziti*

Za depozite po viđenju, kao i depozite sa preostalim rokom dospijeca kraćim od godinu dana, pretpostavka je da procijenjena pravična vrijednost ne odstupa značajno od knjigovodstvenih vrijednosti.

Procijenjena fer vrijednost kamatonosnih depozita sa fiksnom kamatnom stopom i preostalim rokom dospijeca preko godinu dana, bez navedene tržišne cijene bazira se na diskontovanom toku gotovine primjenom važeće kamatne stope na nove obaveze sa sličnim preostalim dospeljem. Prema mišljenju rukovodstva kamatne stope Banke su usklađene sa važećim tržišnim kamatnim stopama, i shodno tome iznosi u finansijskim iskazima odražavaju realnu vrijednost koja u datim okolnostima najvjerodostojnije odražava pravičnu vrijednost navedenih finansijskih instrumenata.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2016.GODINE

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

4.6. Upravljanje kapitalom

Upravljanje kapitalom ima za cilj:

- usaglašenost sa propisima regulatora,
- zaštitu sposobnosti Banke da održi stalnost poslovanja kako bi bila u mogućnosti da obezbijedi isplate akcionarima i naknade ostalim vlasnicima, i
- obezbjeđenje kapitala za podršku daljeg razvoja Banke.

Rukovodstvo Banke vrši kontrolu adekvatnosti kapitala korišćenjem metodologije i limita propisanih od strane Centralne banke Crne Gore (Sl. list CG, br. 60/08, 41/09 i 55/12). Banka kvartalno dostavlja izvještaje o stanju i strukturi kapitala Centralnoj banci Crne Gore.

Sopstvena sredstva Banke sastoje se od:

- osnovnog kapitala (uplaćeni akcijski kapital, umanjen za gubitak iz tekuće godine);
- umanjenog za nematerijalna ulaganja.

Iznos sopstvenih sredstava mora uvijek biti jednak ili veći od:

- a) minimalnog novčanog dijela osnovnog kapitala u iznosu od EUR 5 miliona, kao što propisuje Zakon o bankama,
- b) ukupnog iznosa potrebnog kapitala za sve rizike.

Rizična aktiva se sastoji od stavki aktive i kreditnih ekvivalenata vanbilansnih stavki aktive Banke koje su izložene riziku. Kreditni ekvivalenti vanbilansnih stavki aktive predstavljaju iznos koji je rezultat množenja knjigovodstvene vrijednosti vanbilansnih stavki aktive sa propisanim faktorima konverzije. Ukupnu rizikom ponderisanu aktivu čini zbir stavki aktive bilansa i kreditnih ekvivalenata vanbilansnih stavki aktive izloženih riziku (rizična aktiva Banke), klasifikovanih u određene kategorije i pomnoženih sa odgovarajućim propisanim ponderima rizika.

U skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, Banka je obavezna da održava minimalan stepen adekvatnosti kapitala, izražen koeficijentom solventnosti kapitala od 10%. Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa Zakonom o bankama i propisima Centralne banke Crne Gore. Na dan 31. decembra 2016. godine, koeficijent solventnosti obračunat od strane Banke u finansijskim izvještajima iznosi 325,94%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2016.GODINE

5. PRIHODI I RASHODI KAMATA I SLIČNI PRIHODI I RASHODI

a) Prihodi od kamata i slični prihodi

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Kreditni:		
- privrednim društvima u privatnom vlasništvu	3	-
- preduzetnicima	1	-
- fizičkim licima	12	-
	16	-
Hartije od vrijednosti:		
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospeljeća	12	-
	12	-
	28	-

b) Rashodi kamata i slični rashodi

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Depoziti fizičkim licima	1	-
	1	-

6. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

a) Prihodi od naknada i provizija

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Naknade po kreditima	1	-
Naknade za usluge platnog prometa i e-banking	3	-
	4	-

b) Rashodi od naknada i provizija

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Naknade Centralnoj banci Crne Gore	16	-
Naknade za usluge međunarodnog platnog prometa	35	-
Naknade po osnovu premije za zaštitu depozita	50	-
Naknade za elektronsko bankarstvo	3	-
	104	-

7. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Neto zarade	311	-
Porezi, prirezi i doprinosi na zarade	220	-
Ostale neto naknade zaposlenima	1	-
Ugovori o djelu	9	-
Putni troškovi i dnevnice	4	-
Troškovi rezervisanja za neiskorišćene godišnje odmore	24	-
Obuka zaposlenih	2	-
	571	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2016.GODINE

8. OPŠTI I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Troškovi zakupa (napomena 26)	68	-
Troškovi obezbjeđenja	22	-
Troškovi električne energije i goriva i komunalnih usluga	8	-
Čišćenje	8	-
Troškovi licenci i održavanja softvera	106	-
Advokatske usluge	29	-
Osiguranje	5	-
Troškovi eksternih kontrola	98	-
Konsultantske usluge	22	-
Telefon	6	-
Troškovi komunikacionih mreža	10	-
Kancelarijski materijal	10	-
Troškovi reprezentacije	4	-
Reklamiranje i marketing	47	-
Doprinos udruženju banaka	8	-
Troškovi pretplata	4	-
Razni troškovi	9	-
	464	-

9. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Nekretnine i oprema (napomena 15)	63	-
Nematerijalnih ulaganja (napomena 16)	39	-
	102	-

10. POREZ NA DOBIT

a) Komponente poreza na dobit

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Obračunati odloženi porez	17	-
	17	-
U hiljadama EUR	2016.	2015.
Rezultat u bilansu uspjeha prije oporezivanja	(1.210)	-
Porez na dobit po zakonskoj stopi od 9%	(109)	-
Nepriзнati poreski kredit na ime poreskih gubitaka	126	-
Porez na dobit iskazan u bilansu uspjeha	17	-
Efektivna poreska stopa	1,41%	-

Poreska stopa za 2016. godinu iznosi 9% i primjenjuje se na oporezivu dobit pravnih lica u Crnoj Gori, u skladu sa Zakonom o porezu na dobit.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2016. GODINE

10. POREZ NA DOBIT (nastavak)

a) Komponente poreza na dobit (nastavak)

b) Odloženi porez

U hiljadama EUR	Poresko sredstvo	Poreska obaveza	Neto sredstvo/ (obaveza)
Stanje na 31. decembar 2015. godine	-	-	-
Obračunata obaveza po osnovu privremene razlike između knjigovodstvene i poreske vrijednosti nekretnina, opreme i nematerijalnih sredstava	-	(17)	(17)
Stanje na 31. decembar 2016. godine	-	(17)	(17)

Odloženo poresko sredstvo u iznosu EUR 126 hiljada po osnovu prenijetog poreskog gubitka iz 2016. nije priznato. U skladu sa Zakonom o porezu na dobit Crne Gore, prenijeti poreski gubitak može da se iskoristi do zaključno sa 2021. godinom.

11. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD CENTRALNIH BANAKA

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Gotovina u blagajni:		
- u EUR	259	-
- u stranoj valuti	4	-
Žiro račun:		
- u EUR	5.180	-
Obavezna rezerva kod Centralne banke Crne Gore	45	-
	5.488	-

Obavezna rezerva sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine izdvojena je u skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG” 73/15 i 33/16), koja propisuje da banke izdvajaju obaveznu rezervu primjenom stope od:

- 9,5% na dio osnovice koju čine depoziti po viđenju, depoziti ugovoreni sa ročnošću do jedne godine, odnosno do 365 dana i depoziti ugovoreni sa ročnošću preko 365 dana ukoliko ne postoji klauzula o nemogućnosti razoročenja prije ugovorom predviđenog roka,
- 8,5% na dio osnovice koju čine depoziti ugovoreni sa ročnošću preko jedne godine, odnosno preko 365 dana, uz klauzulu o nemogućnosti razoročenja prije ugovorenog roka

Na depozite ugovorene sa ročnošću preko jedne godine, odnosno 365 dana, a koji imaju klauzulu o mogućnosti razoročenja tih depozita u roku kraćem od jedne godine primjenjuje se stopa od 9,5%.

Obračunavanje obavezne rezerve vrši se primjenom propisanih stopa na prosječan iznos depozita u toku prethodnog nedjeljnog perioda, dva dana prije isteka perioda održavanja.

Obračunatu obaveznu rezervu Banka izdvaja na račun obavezne rezerve u zemlji i/ili na račune Centralne banke u inostranstvu. U skladu sa Odlukom, 50% sredstava obavezne rezerve predstavlja kamatonosni dio i od koga Banka može 25% držati u obliku državnih zapisa koje je emitovala Crna Gora. Na preostalih 25% ukupno izdvojenih sredstava obavezne rezerve banke, Centralna banka isplaćuje do osmog u mjesecu za prethodni mjesec naknadu obračunatu po stopi koja je jednaka EONIA (Euro OverNight Index Average) umanjena za 10 baznih poena na godišnjem nivou, s tim da ova stopa ne može biti manja od nule. Obavezna rezerva se izdvaja u EUR.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2016.GODINE

12. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Korespondentni računi kod inostranih banaka	462	-
	462	-

Na dan 31. decembra 2016. godine, Banka ima otvoren račun kod inostrane banke Podravska Banka D.D. Hrvatska.

13. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Dospjeli krediti:		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	580	-
Kratkoročni krediti:		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	89	-
- fizička lica	21	-
Dugoročni krediti:		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	60	-
- nevladine organizacije	70	-
- preduzetnici	165	-
- fizička lica	1.272	-
	2.257	-
Kamatna potraživanja:		
- krediti	2	-
Vremenska razgraničenja:		
- kamata po kreditima	6	-
- naknade	(11)	-
	(3)	-
Ukupno	2.254	-

Kratkoročni krediti privrednim društvima se najvećim dijelom odobravaju za obrtna sredstva. Dugoročni krediti odobreni su na period od 24 do 84 mjeseca i uglavnom se odnose na privredna društva iz oblasti trgovine. Kratkoročni i dugoročni krediti privrednim društvima se najčešće odobravaju uz nominalnu kamatnu stopu u visini od 4% do 7,50% godišnje.

Kratkoročni krediti stanovništvu se odobravaju na period do 12 mjeseci sa kamatnom stopom u rasponu od 5,95% do 9,95% na godišnjem nivou. Dugoročni krediti stanovništvu obuhvataju gotovinske kredite, kredite za stambenu izgradnju, adaptaciju stambenog prostora, finansiranje kupovine potrošnih dobara i ostale namjene, odobrene na period od 12 do 300 mjeseci uz kamatnu stopu na godišnjem nivou, u rasponu od 4,50% do 9,95%.

Geografska koncentracija plasiranih kredita od strane Banke u kreditnom portfoliju obuhvata klijente sa sjedištem na području Crne Gore.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2016.GODINE

13. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

Koncentracija kredita i potraživanja od klijenata po djelatnostima:

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Trgovina	730	-
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	235	-
Stanovništvo	1.289	-
	2.254	-

14. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI KOJE SE DRŽE DO DOSPIJEĆA

Na dan 31. decembra 2016. godine stanje hartija od vrijednosti koje se drže do dospijeća iznosi EUR 2.411 hiljadu i sastoji se iz sljedećeg:

- državnih zapisa u iznosu od EUR 400 hiljade kupljenih 15. jula 2016. godine, sa stopom prinosa od 1,2% godišnje, sa rokom dospijeća od 182 dana, koje je emitovao Ministarstvo finansija Crne Gore;
- državnih obveznica u iznosu od EUR 2.000 hiljade kupljenih 15. novembra 2016, uz kamatnu stopu od 4% godišnje, sa dospijećem na 15. novembar 2020. godine;
- obračunate kamate na obveznice od EUR 11 hiljada.

15. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Kretanja na nekretninama, opremi i ostalim sredstvima za period od 13. aprila do 31. decembra 2016. godine prikazano je u narednoj tabeli:

U hiljadama EUR	Građevinski objekti	Oprema i ostala sredstva	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Stanje, 13. april 2016. godine	-	-	-
Povećanja	95	528	623
Stanje, 31. decembar 2016. godine	95	528	623
Ispravka vrijednosti			
Stanje, 13. april 2015. godine	-	-	-
Amortizacija (napomena 9)	17	46	63
Stanje, 31. decembar 2016. godine	17	46	63
Sadašnja vrijednost:			
- 31. decembra 2016. godine	78	482	560
- 31. decembra 2015. godine	-	-	-

Na dan 31. decembra 2016. godine Banka nema imovinu pod zalogom radi obezbjeđenja otplate kredita i drugih obaveza.

Građevinski objekti sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine u iznosu EUR 78 hiljada u cjelosti se odnose na ulaganja u adaptaciju iznajmljenih objekata - koji nisu u vlasništvu Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2016.GODINE

16. NEMATERIJALNA SREDSTVA

Nematerijalna sredstva se najvećim dijelom sastoje od licenci i softvera. U pregledu koji slijedi prikazana su kretanja na nematerijalnim sredstvima u toku 2016. godine:

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Nabavna vrijednost		
Stanje, 13. aprila 2016. godine	-	-
Povećanja u toku perioda	488	-
	488	-
Ispravka vrijednosti		
Stanje, 13. aprila 2016. godine	-	-
Amortizacija (napomena 9)	39	-
	39	-
Neotpisana vrijednost na dan	449	-

Nematerijalna sredstva u iznosu od EUR 488 sastoje se od: kompjuterskih programa (softvera) u iznosu od EUR 393 hiljada i nematerijalnih sredstava u pripremi u iznosu od EUR 95. Nematerijalna sredstva u pripremi sastoje se od Visa International licenci u iznosu od EUR 56 i Mobile banking aplikacije u iznosu od EUR 39.

17. OSTALA POSLOVNA POTRAŽIVANJA

Ostala poslovna potraživanja na 31. decembar 2016.godine se odnose na potraživanja od zaposlenih u iznosu od EUR 2 hiljade, unaprijed plaćene troškove u iznosu od EUR 54 hiljada i potraživanja od poreske uprave u iznosu od EUR 6 hiljada.

18. DEPOZITI KLIJENATA

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Depoziti po viđenju:		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	226	-
- preduzetnici	3	-
- neprofitne organizacije	11	-
- fizička lica	134	-
	374	-
Kratkoročni depoziti:		
- fizička lica	125	-
	125	-
Dugoročni depoziti:		
- fizička lica	168	-
	168	-
	667	-
<i>Obaveze za kamate i ostala pasiva</i>		
Vremenska razgraničenja: obračunata kamata na depozite	1	-
	1	-
	668	-

Na depozite po viđenju fizičkih i pravnih lica ne obračunava se kamata. Kratkoročno i dugoročno oročeni

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2016.GODINE

depoziti fizičkih lica u EUR su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 1,4% do 2,7% godišnje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2016.GODINE

19. REZERVE

Rezerve se u cjelosti odnose na rezervisanja za zaposlene za neiskorišćene dane godišnjih odmora na 31.decembar 2016. i iznose EUR 23.568.

20. OSTALE OBAVEZE

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	150	-
Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	17	-
Obračunati troškovi	55	-
Ostale obaveze	2	-
	224	-

21. KAPITAL

Na dan 31. decembra 2016. godine akcijski kapital Banke čini 299.511.761 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 0,04.

Vlasnička struktura Banke na dan 31. decembra 2016. godine je sljedeća:

Ime i prezime/naziv kompanije	31. decembar 2016.		
	broj akcija	Iznos u EUR	% učešća
Azmont Investments d.o.o., Herceg Novi	299.511.761	11.980.470,44	100,00%
	299.511.761	11.980.470,44	100,00%

22. USAGLAŠENOST SA PROPISIMA CBCG

U skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, Banka je obavezna da održava minimalan stepen adekvatnosti kapitala od 10%. Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa Zakonom o bankama (Sl. list RCG" br. 17/08, 44/10, 40/11) i propisima Centralne banke Crne Gore.

Koeficijent solventnosti Banke je na dan 31. decembra 2016. godine iznosio 325,94%.

Na 31. decembar 2016. godine nivo sopstvenih sredstva Banke je iznad propisanog minimuma od EUR 5.000 hiljada i iznosi EUR 10.304 hiljade.

Zakon o bankama („Sl. list CG“ br. 17/2008, 44/2010 i 40/2011) definiše minimalni iznos novčanog kapitala banke u vrijednosti od EUR 5 miliona.

Na dan 31. decembra 2016. godine novčani kapital Banke je iznad propisanog minimuma.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2016. GODINE

23. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Rizična vanbilasna aktiva		
Neopozive obaveze za davanje kredita	4	-
Izdate činidbene garancije	1	-
	5	-
Ostala vanbilansna evidencija		
Kolaterali po osnovu potraživanja	2.199	-
	2.204	-

U skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list RCG“, br. 22/12, 55/12 i 57/2013) potraživanja se iz bilansa banke prenose u internu evidenciju ako banka u postupku naplate potraživanja ocijeni da vrijednost potraživanja mjerena po amortizacionoj vrijednosti neće biti nadoknađena i da su ispunjeni uslovi za prestanak priznavanja finansijskog sredstva, što uključuje i sljedeće slučajeve:

- 1) za neobezbijedeno potraživanje:
  - kada je nad dužnikom otvoren stečajni postupak koji traje duže od jedne godine, ili
  - ako dužnik kasni sa plaćanjem duže od dvije godine;
- 2) za obezbijedeno potraživanje, kada dužnik kasni sa plaćanjem duže od četiri godine, odnosno ako banka u tom periodu nije primila nijednu uplatu od realizacije kolaterala.

U skladu sa važećom regulativom Banka na dan 31. decembar 2016. godine nema potraživanja koja su isknjižena iz bilansne evidencije.

24. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Lica povezana sa Bankom su akcionari Banke, predstavnici rukovodstva i zaposleni Banke.

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Kredit:		
- krediti fizičkim licima - zaposleni Banke	168	-
Ukupno potraživanja:	168	-
Obaveze		
Avista depoziti:		
- depoziti fizičkih lica – zaposleni Banke	112	-
Oročeni depoziti:		
- depoziti fizičkih lica – zaposleni Banke	28	-
Obaveze prema dobavljačima – Azmont investment	83	-
Ukupno obaveze	223	-
Obaveze, neto	(55)	-

Kredit zaposlenima se odnose na odobrene kratkoročne i dugoročne kredite sa kamatnim stopama u rasponu od 4,50% do 6,95% na godišnjem nivou. Prihodi od kamate ostvareni na kredite date zaposlenim u 2016. godini su iznosili EUR 2 hiljada. Ostalih prihoda i rashoda nije bilo sa licima povezanim sa Bankom.

Naknade višem rukovodstvu po osnovu bruto zarada i naknada u 2016. godini iznose EUR 160 hiljada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2016. GODINE

25. SUDSKI SPOROVI

Na dan 31. decembra 2016. godine nije bilo sudskih sporova koji se vode protiv Banke od strane pravnih i fizičkih lica.

Banka na 31. decembar 2016. godine ne vodi postupak protiv nijednog pravnog ili fizička lica.

26. OPERATIVNI LIZING

Ugovori o operativnom lizingu, sa ugovorenim periodom zakupa, odnose se na uzimanje u zakup poslovnih i stambenih prostora. Banka nema opciju da poslovni prostor uzet u zakup kupi po isteku perioda zakupa.

U toku 2016. godine, trošak zakupa je iznosio EUR 68 hiljada. (napomena 8)

Zakupi poslovnih i stambenih prostora predstavljaju preuzete obaveze za period od 1 do 3 godine.

Preuzete obaveze po ugovorima o operativnom lizingu poslovnih i stambenih prostora do datuma bilansa stanja koje nisu iskazane u finansijskim izvještajima su sljedeće:

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Ugovorene obaveze do 1 godine	92	-
Ugovorene obaveze od 1 do 5 godina	106	-
	198	-

27. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna zarada po akciji izračunava se dijeljenjem godišnje neto dobiti koja pripada vlasnicima običnih akcija sa ponderisanim prosečnim brojem običnih akcija koje su bile u opticaju tokom perioda.

	2016.	2015.
Neto profit (u hiljadama EUR)	(1.227)	-
Prosječan ponderisani broj akcija	299.511.761	-
Zarada/(gubitak) po akciji u EUR	(0,004)	-

28. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični kursevi valuta koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u EUR na dan 31. decembar 2016. godine i 2015. godine bili su:

	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
USD	0,9487	0,9152
CHF	0,9312	0,9247
GBP	1,1680	1,3552

30. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon datuma bilansa stanja nije bilo događaja koji bi mogli imati uticaja na finansijsko stanje i rezultate poslovanja prikazane u finansijskim izvještajima za godinu završenu na dan 31. decembra 2016. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2016.GODINE**31. OPŠTI PODACI O BANCIMA**

U skladu sa Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka ("Sl. list CG", br. 15/2012 i 18/2013) opšti podaci o Banci su prezentirani kako slijedi:

Naziv Banke: Nova banka AD, Podgorica;
Adresa: Marka Miljanova br.46, 81000 Podgorica;
Matični broj: 03087158
Telefon/Fax: Tel: + 382 (0)20 680 951
Adresa internet stranice: <http://www.novabanka.me>
Adresa elektronske pošte: office@novabanka.me

Banka na 31.decembar 2016. godine ima centralu i 1 filijala.

Broj zaposlenih na dan 31. decembar 2016. godine je 25.

Žiro račun: 907-58001-38

Centralnoj banci Crne Gore je 30. novembra 2015. godine dostavljen zahtjev za izdavanje dozvole za rad Nove banke AD Podgorica.

Nova banka AD je upisana u Centralni Registar Privrednih Subjekata pod brojem 4-0009471.

Centralna banka Crne Gore je 26. februara 2016. godine izdala dozvolu za rad Banke.

Nova banka AD Podgorica počela je sa radom 8. juna 2016. godine.

Podaci o predsjedniku i članovima odbora direktora:

	Ime i prezime	Podaci o prebivalištu Mjesto	Adresa (ulica i broj)
1. Predsjednik	Ahmet Erentok	Turska	Beykoz Konaklar Villa, A24 194, Istanbul
2. član	Rashad Aliyev	Azerbejdžan	N.Narimanov District, Baku
3. član	Rashad Rasullu	Azerbejdžan	Bahruz Nuriyev 79, Baku
4. član	Gorhmaz Aghayev	Azerbejdžan	Neapol 5, Baku
5. član	Ana Ivanović	Crna Gora	II crnogorskog bataljona br 2E, Podgorica

Banka je 100% u vlasništvu kompanije Azmont Investments d.o.o., Herceg Novi.

Revizorska kuća koja je izvršila reviziju finansijskih izvještaja za 2016. godinu: Ernst&Young Montenegro d.o.o., Podgorica, Serdara Jola Piletića 2A 81000 Podgorica, Crna Gora.

Knjigovodstvena vrijednost akcija na dan 31. decembar 2016. godine iznosi EUR 0,04 po akciji.

Isplate dividende u 2016. godini nije bilo.